

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 „
Negyed évre . . . 3 „
Egy szám ára 20 fill.

Hirdetések

és nyilvántartási közlemények
jutányosan közöltenek.

VÉGVIDÉK

Politikai hetilap.

Szerkesztőség

és
kiadóhivatal
Gromon-utca 2. sz. a.
Wittigschlager K. czégnél

Közlemények, előfizetési és
hirdetési díjak, úgy a lap
szétküldésére vonatkozó
panaszok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő:

Feymann Gyula

ügyvéd.

Hirdetések

Wittigschlager K. könyvkereskedésében is felvételnek
Gromon-utca 2. szám.

A magyar kultúra.

A magyar kultúra fejlesztésének kérdésében minden politikai egyetért. Sem a felekezeti, sem a nemzetiségi felfogás idáig nem tudott részt tenni azon a hagyományos felfogáson, amely a közoktatás ügyét, annak kérdéseit a pártéletnek és párttaktikának mindig fölébe helyezte.

A közoktatásügyi miniszterek hagyományos népszerűsége veszi körül Wlassics Gyulát is, ez védi őt és óvja cselekedeteit a félremagyarázástól s a hidegebb légáramlatoktól. Hét esztendeig tartó minisztersége kemény, szakadatlan tevékenységnek, sokoldalú munkának korszaka. Tárcajában nincs oly ága, ahol keze nyomát fel nem találhatnánk. Amíg agyában a nagyobb reformok tervei megérlelődnek s a nemzeti élethez simuló, életképes alkotással kiképződnek s a nyilvánosság levegőjébe kikíváncsiok: addig is egyik üdvös intézkedése, rendelete a másikat követi.

Hol a tanterveket revideálja, megerősítvén velük az alkotás nemzeti elemeit; hol az egyetem vizsgálati rendjét szabályozza; a polgári iskolák színvonalát emeli s annak egészséges, a középosztály képződésére gyakorolt hatását fokozni próbálja; csöndben, minden feltűnés nélkül megkétszerezi öt év alatt az állami elemi iskolák számát; közoktatásügyi politikájának sulypontját a szinmagyarság régióira helyezi át.

Ez a nagy arcvonalváltoztatás már most is gazdagon meghozza gyümölcseit. A magyarság lelkében, e roppant termékekességű őstalajban, a kultúra csodálatos szin-pompájú virágai nyiladoznak. A műveltség lévén a nemzetek és fajok leghatalmasabb érvényesülési eszköze: a politikai és vagyoni fölényhez a kemény, férfias jellemvonásokhoz most az uralkodásnak egy új eszköze járul: a műveltség által szabályozott elemnek és a műveltség által fogékonyabbá tett kedélynek hatalma és ereje.

Hogy a magyar kultúra legyen urrá a nemzet minden rétegében; hogy a magyar kultúra, mint a Tisza-folyó, felvegye magába a nemzetiségi kulturák kisebb folyóit és vad-vizeit, ehez nemcsak a tudomány s művészet felvirágoztatása kell; nemcsak tudásban és az érzület nemességében kiváló értelmiség. Mindehhez az szükséges, hogy magát a magyar népnek millióit is kiműveljük, kulturánk közösségének részesevé tegyük. Ahogy századok folyamán az Alföld magyarsága nem egyszer regenerálta az országot, úgy most is innét várjuk a megváltást.

Wlassics Gyula beszédének három fényes tagozata volt. Az egyikben a középiskolák gyökeres átalakítására vonatkozó eszmearamlatokat, azok erejét és mélységét ismertette. A németek lángeszű, fiatal császára állott a háta mögött azon merész és érdekes törekvéseknek, amelyek a középiskolai oktatást teljesen új alapokra akarják fektetni.

Az egységes középiskola gondolata nálunk is napról-napra tért hódít az elmékben. Sőt az erre irányuló tendencia megvan fennálló intézményeinkben. A kétfajta középiskola tanterve azelőtt is párhuzamosan haladt egymással sok tekintetben. A miniszter új középiskolai tanterve pedig a kétfajta középiskolát egymáshoz még közelebb hozta.

A Németországban készülő reformok egyszerű átültetésére Wlassics nem vállalkozik. Minden eszmének előbb át kell szűrődni a közvélemény itéletén s minden, bár-

mily üdvös tervet hazai viszonyainkhoz, a magyar élethez kell alkalmazni.

Wlassics beszédének második fényes tagozata a társadalomhoz intézett komoly felhívásban állott. Tekintettel ugyanis a magyar nemzet elmaradottságára gazdasági téren, a jövő problémája a gazdasági erők kibontakozása. Wlassics, a közvélemény-ütő-erén tartva kezét, érzi a nemzet hatalmas vágyát, amely őt az anyagi jólét és anyagi kibontakozás elérésére ösztönzi ellenállhatatlan erővel.

Wlassics segítségére akar sietni a nemzetnek, hogy e forró vágyát elérhesse. A társadalmi felfogásba be szeretné vinni a munka demokratikus szeretetét; szeretné leküzdeni a társadalom huzódózását az ugynevezett gazdasági pályáktól. Szeretné megkorrigálni azt a felfogását, amelynek nyomása alatt még nagyhirű iparosok és kereskedők is egyetemi pályákra nevelik fiaikat.

Wlassics, megértve a kor szavát, mindent elkövet, hogy a kereskedelmi és szakiskolák rendszerének fejlesztésével, a reális-kolák színvonalának emelésével, a gazdasági érdekek szolgálatára megfelelő ifjúságot bocsásson a nemzet szolgálatára.

A miniszter beszédének harmadik fényes tagozata a nemzeti szempontok kidomborítása volt; felsorolása mindazon intézkedéseknek, amiket ez irányban tett. Továbbá bejelentése egy nagy kormányzati elhatározásnak, a jogi szakoktatás reformjának.

A nemzeti érzés közösségének ápolása és fejlesztése a célja a magyar kulturának s annak Wlassics Gyula hivatott vezére.

Az iparügy a képviselőházban.

A kereskedelmi tárca 1902. évi költségvetésének a múlt héten lefolyt tárgyalása főleg és első sorban a hazai ipar kérdésével foglalkozott. Egész sereg képviselő lépett fel a kis- és nagyipar fejlesztése érdekében különböző javaslatokkal és Horánszky Nándor kereskedelmi miniszter felszólalása is majdnem teljesen az iparügynek volt szentelve. E tény konstataciójával egyszersimint konstataljuk azt is, hogy az iparfejlesztés terén végre talán megtisztultnak az eszmék, a sok zűrzavaros tervezet helyét gyakorlati értékű iparpolitikai program foglalja el, melynek utmutatásai nyomán aztán céltudatosan foghatunk hozzá a hazai ipar fejlesztéséhez.

Sajnos azonban, hogy az Ausztriával való kiegyezés ügye még mindig és nem tudjuk meddig, sőtét függönyként zárja el előttünk a jövőnek azt a kárpót, amelyet látnunk kellene, hogy a hazai ipar fejlesztése terén biztos lépésekkel haladhassunk előre. Mert más programot kell e tekintetben felállítanunk a vámközösség fenmaradása és mást az önálló vámtarulat követelményei szempontjából. Sajnos, hogy az e tekintetben fenforgó bizonytalanságot a kormány nem képes eloszlatni.

Az egyes képviselők által az iparfejlesztés érdekében felhozott számos javaslattal és az eddig követett irány kritikáját tárgyaló megjegyzésekkel tüzetesebben nem foglalkozhatunk, be kell tehát értenünk azon fontosabb nyilatkozatok felemlítésével, amelyeket a kereskedelmi miniszter beszéde tartalmaz. Mindenekelőtt igen helyes világításba helyezte a miniszter a kisipar támogatásának ügyét. Ez a téma kedvező népparipája számos ellenkező képviselőnek, a kik a kisipar támogatását oly módon képzeli, hogy amint a tömegtermelés a kisipartól elvont, azt tényleges segítség, talán éppen alamiznaszerű támogatás alakjában az állam adja vissza. Horánszky ezekkel szemben helyesen utalt arra, hogy a kisipar hanyatlását a termelési viszonyok megváltozása eredményezte, ezt megszüntetni, a kisipart mai minőségében a jövedelmezőség korábbi színvonalára visszahozni, az államnak sem az ipartörvény módosításával, sem államsegély nyújtásával nem áll módjában. A támogatásba tehát — amint a miniszter kijelentette — rendszert kell belevinni és ennek a rendszernek oda kell irányulni, hogy a kisipar a termelési viszonyokhoz való alkalmazkodásra képessé tétessék, azaz a tömegtermelésben részesedésre képessé váljon.

Iparcikkjeinknek a keleti piacokon való elhelyezésének ügyéről a miniszter kissé pesszimisztikus felfogással nyilatkozott. A Kelet — ugymond — éppen olyan nyeresztermelő ország, mint mi, annak tehát koncessziókat kell tenni s ezek esetleg kétélű fegyverré válhatnak. Mi ezt a kérdést nem látjuk ilyen sötét színben és csatlakozunk Thály Kálmán képviselő meglepően gyakorlatias fejtegetéséhez, aki felsorolta ama gyári termékeinket, amelyekkel, ha kissé mozgékonyabbakká válnak, a Keleten, különösen Törökországban nagy forgalmat érhetnek el. Nem is kell ennek érdekében a do ut des alkalmazása terén oly nagy áldozatokat hozni, csak agráriusaink ne kiabáljanak mindannyiszor tüzet, ha Romániából egy szállítmány buza, Szerbiából egy vagon sertés átjön határainkon.

A nagyipar fejlesztése tekintetében a miniszter két fontos kijelentést tett, amelyek e részben felállítandó programjának sarkpontjait fogják képezni. Az egyik az ellenőrzésre, a másik a decentralizálásra vonatkozik. Igen helyesen emelte ki a miniszter az iparalapításnak állami gyámolítással előmozdítása tekintetében oly ellenőrzés felállítását, amely gondot fordít arra, hogy az iparalapítás alatt más törekvések ne érvényesülhessenek. Idegen gyártmányoknak magyar mezbe öltöztetve, állami támogatás segítségével becsempészése a nyersanyag külföldön beszerzése, idegen munkaerők alkalmazása azok a tendenciák, amelyek meggátlására a miniszter törekedni fog. Ideje hogy olyan higgadt gondolkodású, bölcs politikus irányítsa az iparfejlesztési akcióit, akit nem lehet hangzatos szavakkal és a látszattal tévútra vezetni. Ami a gyáralapítás terén a decentralizáció elvének kiterjedt mérvben való alkalmazásbavételét illeti, teljesen magunkévá tesszük a miniszter kijelentését, amely szerint úgy a termelés, mint általában a politika szempontjából arra kell törekednünk, hogy az ipar lehetőleg decentralizáltassék és azon vidékeken helyeztessék el, ahol nemcsak ipari, de nemzeti szolgálatokat is teljesíthet és egyszersmind a társadalmat is felkarolva, utját állja annak, vagy legalább akadályozza meg azt, hogy a kivándorlás ott nagyobb arányokat öltsön.

A főváros és vidéke 30 éven keresztül bőven részesült a kormány atyáskodó gondoságában, ideje, hogy a vidék is kivegye a maga részét, amit a gyáralapítás terén annyival inkább szükségesnek tartunk; mert iparfejlesztésünk tervszerűtlenségének főleg az képezi egyik bizonyítékát, hogy az iparfelek nem oszlauak meg arányosan, hanem összehortolódva, egymásnak sok tekintetben okoznak szükségtelen versenyt.

Mit tárgyal a város.

A város törvényhatósága ez évi II-ik rendes közgyűlését hetfőn, április hó 21-én tartja.

Ezen közgyűlésen, az alább közölt tárgysorozat szerint, igen fontos ügyek kerülnek eldöntés alá.

A közigazgatási bizottság tanulságos évi jelentése, a gyámpénztár 1901. évi mérlege, a Parkegyesület kérvénye mellett határozni kell a vágóhid rég huzodó ügyében, ajánlat folytán felmerült új kövezési mód fölött, a városi tisztviselők már ismétetlen elodázott fizetés rendezését illetőleg, a városi monographia tekintetében tett ajánlat, valamint utca rendezési és a nagyon égető csatornázási ügyben is.

Nem ismerjük ugyan a szakbizottságok és előadók valamint a városi tanács esetleges reform terveit, de tekintve az itt felsorolt fontos és esetleg nem kevés kiadást igénylő ügyeket, kívánatos volna, hogy a városatyák teljes számban érdeklődjenek a város ezen közügyei iránt.

A délelőtt 9 órakor kezdődő közgyűlés tárgysorozata a következő:

1. Polgármester havi jelentése.

2. Jelentés az új kereskedelemügyi miniszter kinevezéséről.

3. Belügyi miniszteri 11169/II. sz. a. rendelet, az 1902 évi költségelirányzat bevételi részének 30. rovata alatt a közigazgatási költségek fedezésére a

gyámpénztári tartalékalap terhére 2000 kor. felvételek megtagadása tárgyában.

4. Jelentés az I. kerületben megválasztott bizottsági tagok igazolásáról.

5. Jelentés a pénzügyigazgatósági kirendeltség tárgyában.

6. A közigazgatási bizottság évi jelentésének bemutatása.

7. A hivatalvizsgálati jegyzőkönyv bemutatása.

8. Jelentés a segédmérnök kinevezéséről.

9. Két közigazgatási bizottsági tag választása.

10. A szakbizottságok kiegészítése.

11. Az esküdtek alapjstromának összeállítására bizottság kiküldése.

12. Az aradi polgármesteri értekezlet alapján javaslat.

13. Az adókievítő bizottságba egy bizalmi férfinak választása.

14. Gyámpénztár 1901. évi mérlege.

15. Tanácsi előterjesztés a telekkönyvi átírásokért fizetendő vár. átíratási díjak tárgyában fennálló szabályrendelet meghosszabbításának kérelmezése tárgyában.

16. Tanácsi előterjesztés a temesi révjognál fennálló díjszabályzat módosítása tárgyában.

17. Tanácsi előterjesztés s temesi révjog használatára eddig fennállott gyakorlat megváltoztatása tárgyában.

18. A pancsovai Parkegyesület kérvénye a városi népkert, faiskola és fásoroknak gondozásra lendő átengedés iránt.

19. Tanácsi javaslat a toront. h. é. vasut mentén lévő homokbánya és kezelése tárgyában.

20. A vadászterület bérbeadására vonatkozó árverési feltételek megállapítása.

21. Tanácsi jelentés a kifogásolt tenyészmén kicserélése ügyében.

22. Árverési eredmény a 200 koronán alóli vár. munkálatok biztosítására.

23. Előterjesztés a vágóhid létesítése tárgyában.

24. A magy. Keramiai gyár és Leovics János ajánlatai a József főherceg utca kikövezésére vonatkozólag.

25. A gazdasági bizottság javaslata a földek bérbeadásánál közreműködő bizottsági tagok napi-díjai ügyében.

26. Wittlinger Béla pancsovai lakos kérelme bérbeadás iránt.

27. Segélyezések iránti kérvények.

28. Lujanszky Sebő r. tizedes nyugdíjaztatása.

29. Tanácsi jelentések az engedélyezett segélyezések tárgyában.

30. Szabadságolások iránti kérvények.

31. A városi monographia tekintetében ajánlat.

32. A tisztviselők fizetés rendezése tárgyában előterjesztés.

33. A tüzoltó-laktanya átvétele.

34. A Klastrom, Iskola utca kikövezése.

35. A városi csatornázási ügy.

H I R E K.

— Személyi hír. Városunk főispánja bajnai Zákó Milán a múlt hét végén Verseczen tartózkodott, hol a szombati közgyűlésen elnökölt. Tegnap este érkezett vissza városunkba.

— Virágvasárnap. A gör. kel. egyház ma ünnepli virágvasárnapját. A tegnap barkaszentelési körmenetnek, melyen az egész gör. kel. vallású tanulóifjúság vett részt, gyönyörű időjárás kedvezett.

— Az izraeliták húsvéti ünnepei kedden, április hó 22-én veszik kezdetüket. Boldog ünneplést kívánunk.

— Eljegyzés. Szabó Károly magy. kir. posta és távirat-tiszt, városunk fiatalágának egyik legrokonszenvesebb és kedvelt tagja eljegyezte Novák Anna kisasszonyt, a Dietz testvérek háziasszonya és szeretetre méltó nevelt leányát. A számos szerencsekívánatokhoz mi is fűzzük a mi őszinte gratulációinkat.

— Kinevezés. Városunk segédmérnöki állására a főispán kinevezte Matics Mihály okleveles mérnököt. A segédmérnöki állásra négy pályázó volt u. m. a kinevezett és Freund Dezső okl. mérnök, Balázs Gyula okl. építész és Leonhardt Ferencz székesszérvári műszaki díjnok volt utász főhadnagy.

— Egyesülés. A helybeli magyar egyletek egyesülésének előkészítésére kiküldött vegyes bizottság csütörtökön tartotta utolsó ülését Christian Antal elnöke alatt, mely alkalommal az alapszabály tervezet véglegesen megállapított. A tervezet szerint „Társaskör” lesz az egyesület címe a jövőben is. Az egyesülés kérdését természetesen minden egyelet saját kebelében fogja meg tárgyalni. Kívánatos volna, hogy a terv minél simábban és minél előbb valósággá váljék.

— Közgyűlés. A római kath. hitközség ma délelőtt 11 órakor tartja közgyűlését a városháza közgyűlési termében. A zárszámadás előterjesztése, a felmentvény megadása és esetleges indítványok állanak a napirendben.

— Halálozás. Szirovatka Ferenc, a Csillag vendéglő bérlője 49 éves korában meghalt. Temetése ma délután megy végbe.

— Tanítók gyűlése. A „D. Magyarországai Tanítóegylet” pancsovai fiókegylete május hó 1-én tartja tavaszi gyűlését Torontál-Almásban. A részletes tárgyröszarotát jövő számban közöljük.

— Fősorozás. A pancsovai illetőségi és itt tartózkodó állítás kötelesek sorozása április hó 26-án illetve 30-án lesz a városháza nagytermében. Közlebbi felvilágosítások a katonai osztályban nyerhetők.

Meghívó. A „Pancsovai Népönknyha Egyesület” 1902. évi május hó 4-én d. u. 3 órakor rendes évi közgyűlést tart a városháza nagytermében, melyre az egyesületi tagok ezzel tisztelettel meghívhatnak.

Tárgysorozatok:

1. Jelentések az 1900/1901. és 1901/1902 évekről.
2. Választások az alapszabályok 12. §-a értelmében.

3. Indítványok.
4. Interpellációk.
Pancsova 1902. évi április hó 19-én.

Az elnökség.

A járás fősorozása. Az idei fősorozás a pancsovai járásban a következő sorrendben tartatik meg: Hétfőn, április 21-én Homolcz, Beresztócz és Dolova; kedden, ápr. 22-én Almás, Glogon, Szeferkin, Bárányos és Borcsa; szerdán, ápr. 23-án Franzfeld, Hertelendyfalva és Sztarcsova; csütörtökön ápr. 24-én Réva-Ujfalu és Sándorregyháza községek állítás kötelesei jönnek sorra. A sorozó bizottság polgári elnöke dr. Dellimanics Lajos alispán, esetleg helyettese lesz katonai elnökök Matiegka Vilmos közös hadseregbeli és Bartha Lajos honvéd alezredek. A sorozás helyisége a Wiedmann-féle sörház.

— Országos vásár. A pancsovai tavaszi vásár f. évi május 1-től május hó 4-ig tartatik meg. Az állatfelhajtás már szerdán, április 30-án van megengedve, mikor is a sátrák is felállíthatók, melyek azonban május 5-én reggel eltávolítandók.

— Boston-estély április 12-én. Hiába, — a pancsovai közönségnek még oly méltóság sem tud ellentálni, mint Karneval herceg Fensége. Odébb állt 6 már réges-régen a zuzmarás táncpárral, de kértünk vissza őt, hogy még egy utószavát elmondhassa az idei rövid farsangnak. Képzeltünk-e bohóbb, kedvesebb dolgot, mint farsangot áprilisban! Nos csakugyan megtreált bennünket, mert a pancsovai leányok zöme, hogy — hogy nem, de lemaradt az estélyről, melyről különben elmondhatjuk, hogy ennél sikerültebb, fényesebb és előkelőbb táncestélye az ideénynek nem volt!

Kilencz óra felé kezdett gyülekezni az előkelő közönség a Weifert-féle vendéglő helyiségeiben. Nem sokára megszólalt Mojsze bandája s legott ott lejtettek Pancsova szép asszonyai, leányai a jogászfiság és a hadsereg képviselőinek tarka egyvelegében. Ott volt az estély központja: Zákó Milán úr 6 Méltósága, ki fíradhatatlan buzgósággal járt elől a táncban s mindentűt jelenvaló szeretetreméltóságával méltó példát mutatott az ifjúságnak. Ebben buzgón kivette kését az estély főrendezője: Penyigey M. Lajos kir. törvényszéki albiró úr, a ki bravourosan rendezte a táncok sorrendjét. Vele együtt buzgalkodott a jogászfiság és a hadsereg, mely lovag Aigner Tivadar őrnagy úr és Burget Lajos honvédszázadosparancsnok ural egyútt ügyszólván teljes számban jelen volt s megjelénésével igazán festői keretet adott annak a képnak, melyet a bájos hölgyereg alkotott.

A jelenvolt hölgyek névsora a következő: Zákó Miláné 6 Méltósága, lovag Aigner Tivadarné, Burget Lajosné, Bauer J. Ferenczné, Dragicsovic Lászlóné, Dragicsovic Sophie Linka, özv. Gramberg Anna, Gramberg Niussa, Jakobcsics Imréné, Joannovic Miláné és nővére Iklody Blanka, Karattur Arthurné, Kolozsvary Lászlóné, Kolozsvary Margitka, Lestyanszky Jánosné, Milassin Kálmáné, Rajkovic Györgyné, Stanojevic Branislavné, Scintinsky Adolfné, Weifert Gabi és Zsitkovszky Anna úrhölgyek.

..... És folyt tovább fesztelenül jókedvvel, vidáman a tánc s miután ezúttal táncosban ugyancsak nem volt hiány, hölgyeink örömmel gondolnak vissza az estélyre.

Már 1/2-re járt az idő, — már felhangzott a pancsovai reggeli expresszvonat melábus futtyölése, midőn az illustris társaság szétoszlott!

E kitűnő estély láttára enged meg oh Karneval hercege, hogy hozzád fohászokdjak s esdekeljek: „Fenséges Uram! Maradj köztünk, — itt boldog léssz!” — (S. K.)

— Egyleti hír. A „Pancsovai Parkegyelet” választmányának határozata értelmében az 1900. évben megváltozott tagsági jegyek érvényesését, miután az egylet működése csak a folyó évben kezdődik ténylegesen, az 1902. évre terjesztette ki.

— Vizállás. A Temes vizállása a múlt héten 35 cm. áradást mutat. A vízmérce április 12-én 386 m, április 19-én pedig 411 m. mutatott.

— Viz a tüznél. A tüzeseteknél szükséges vizszükségletet úgy akarják a tüzoltóknak biztosítani, hogy jövőben a vízfordó kocsi minden hordó vizert nappal és a városterületén 50 fillért, éjjel vagy a külterületen 1 koronát fizetnének. Ezen kiadások fedezésére a várostól kéri az anyagi eszközöket, oly módon, hogy a tűz színhelyén megjelent 1-4 vizkocsinak eddig fizetett meglehetősen magas jutalmakra szétösszegek a viznek ily módoni biztosítására fordítatának.

— A selyemgubó ára. A selyemtenyésztési főfelügyelőség értesíti a selyemtenyésztőket, hogy ez évre a gubókat következő árbán fogja beváltani. Az I. osztályú gubóknak kilóját 2 kor. 20 fillérért

II. osztályút 1. k. 20 fillérért és a rosszabbakat 20 fillérért váltja be minden gubóbeaváltó állomás. De ily árakra csak az számíthat, aki az utasítás szerint neveli a selyméreket.

— A bánatpénzek visszatartása. A temesvári keresk. kamarában Haller beltalg fölhozta azt a flagrans sérelmet, hogy a közszállítások és nyilvános építőmunkák elyerése céljából pályázó iparosok bánatpénzeit, bár az illető szállítást vagy munkát nem nyerik el, hosszabb időn át visszatartják. A kamara elhatározta, hogy amennyiben e sérelmes és a fennálló törvényes rendelkezéssel homlokegyenest ellenkező eljárás allandóan taunsittatik, emiatt sürgös panaszfölderjesztést intéz a keresk. miniszterhez.

— Állást nyerne. Az Országos Pályázati Közlöny útján, mely az országban betöltendő összes állásokat közli, állást nyerne: ipari és kereskedelmi, mező és erdőgazdasági és műszaki tisztviselők, községi jegyzők és jegyzőirok, nőtisztviselők, kereskedelmi alkalmazottak és gyakoronokok. Előfizetési ára 1/4 évre 4 kor. Mutatványszámokat 30 fillér beküldése ellenében küld a kiadóhivatal Budapest Rökk Szilárd utca 27. Álláskeresési beigtatásnál minden szöért 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillér, nyilttérben pedig minden szöért 6 fillér fizetendő, mely hirdetések legkésőbb csütörtökig fogad el a kiadóhivatal.

— Nyilt lábsebek, görcs-érdaganatok, bőrbetegségek és sömör (Lupus) a legmegrögzöttebb és leghosszabb tartó betegségek közé tartoznak. Mindazok figyelmét, kik ily bajokban szenvednek, ezen rovatban különösen felhívjuk Jürgensen úrnak Herisau (Schweiz) lapunk összes példányaihoz mellékel prospektusára. A mint ezen prospektus bizonyítja, teljesen avult betegségek is meggyógyíttak. Forduljunk tehát azonnal levélileg Jürgensen úrhoz Herisau, (Schweiz). Levelek Schweiz-országba 20 fillérrel bérmentesítendők.

— Galamb tolvajok. Egy suhancz banda egy galambkedvelőnek 30 drb. fajgalambját lopta el. A följelentésre a rendőrség kikutatta a tolvajokat, de a galamboknak már csak egy kis részét találták meg, mert az éhes konzorcium a hiányzó galambokat elfogyasztotta már izletes paprikás alakjában. Azt hisszük az elfogyasztott postagalambok társai majd kellemetlen hírt hoznak a csemegé kedvelőknek.

Közgazdaság.

Korai, közepes és késői érésű tengeri.

A gazdaságoknak egyik legnehezebben eldönthető kérdését képezi az, hogy korai-, közepes illetve késői érésű tengerit termeljenek-e, s hogy akarmelyiket is használják a három közül, melyik variátsra essék a választás.

Alábbiakban megfellelünk mind a három kérdésre.

Korai tengerit akkor kell termelni, ha földünk sekély, vagy ha bármily okból kényeszeritve vagyunk a vetés idejét május végére, illetve június első napjaira tenni. — Sekély rétegű földön azért nem lehet késői tengerit termelni, mert az a legtöbb esetben még czimerét sem tudná kihányi.

Közepes és későn érő tengerit pedig akkor termelhetjük, ha földünk mély rétegű s a vetés idejekorán eszközölhető.

A korai kukoriczák közül különösen kettő érdemel említést, ugymint a székely tengeri és a csinkvántinó. — A székely tengeri puha szemű, a csinkvántinó pedig keményszemű. — A csinkvántinónak az az előnye, hogy a szárazságot igen jól elbirja s hogy kórója tápdús; ellenben hátránya az, hogy csöve nagyon apró, s ezért szedése költséges és szaporatlan.

A középérésű kukoriczák közül legkitűnőbb az alosuthi, a mely ma már mindinkább ismeretes a gazdaságközönség körében, mert bebizonyult, hogy a legkitűnőbb pignoletti tengerivel is kiállja a versenyt — Igen jónak bizonyult még a lapunaki tengeri is, mint középérésű tengeri, mert csöve vékony; egyedüli hátránya az, hogy igen sok fattyuhajtást nevel, a mi ha magnak termeltek, jelentékeny munkaszaporítást okoz. Figyelmet érdemlő középérésű tengeri a florentini is, bár ez már nem oly bőtermő, mint az előbbiek.

A késői tengeriek közül legjobb a közönséges magyar tengeri, de miután ez sok helyen már nagyon elváltozott, tanácsos lesz gondos talajművelés s megfelelő kiválasztás által nemesíteni. — Hazánkban igen sok helyen kiváló eredményt értek el a nemesített illetve javított magyar tengerivel, elannyira, hogy más késő érésű tengeriről tudni sem akarnak. — Megfelelő talajon, gondos ápolás mellett, az istálló és műtrágyák helyes alkalmazásával a javított magyar tengeri 30-40%-el is jobb termést ad, mind bármely agyondicsért külföldi variétás.

A növények sápkórja.

Cserépbén tenyésztett növényeinknél igen gyakran tapasztalhatjuk azon jelenséget, hogy a kezdetben fejlődő levelek halványzöld színűek, majd a későbbiek sárgák s végül az utolsók egészen fehérek. Ha e jelenséget konstataljuk, azt mondjuk, hogy a növények sápkórban szenvednek. A sápkórnak okát pedig az képezi, hogy a klorofil testek képződéséhez hiányzik a növények zöld színére befolyást gyakorló vas.

Próbáljuk csak meg a növényeket nem földben, hanem oly vízben felnevelni, a melyben sók alakja-

ban megadtuk a növények kifejlődésére szükséges tápanyagokat, a vas kivételével. Látni fogjuk a fenntebb vázolt fejlődési menetet. S ha most a tenyésztőadatba csak néhány csepp vasoldat sőt csepegtetünk, nonsokára észleljük a levelek zöldülését.

A cserépben tenyésztett növényeknél észlelt ezen jelenség megfigyelésre indította a gazdaság terén buvárkodókat arra is, vajjon kün, a szabad mezőn nagyban termelt növényeknél tapasztalható-e ugyanezen baj? s különösen tapasztalható-e a gyümölcsfáknál? A megfigyelés eredményét igen érdekesen írja le egy német mezőgazdasági szaklap legutóbbi száma, a melyből érdekesnek véljük a gyógyítás módját a következőkben közölni.

Gyógyítható a sápkóros vagy úgy 1) hogy a földet vasoldatokkal öntözik 2) vagy úgy, hogy a lombzatot permetezik be 3) hogy a fásnövények megturt törzsébe öntik az oldatot.

Mivel a sápkóros növények gyökerei csak igen gyenge tevékenységgel bírnak, rajtuk az által, hogy a talajt vasoldatokkal megöntözzük, nem vagyunk képesek segíteni, mert a gyökerek nem bírják a vasoldatokat absorbeálni. Ezért tanácsosabb a vasat közvetlenül a lombzatnak nyújtani és pedig egészen úgy, mint ahogy a rézgálic és mészből a bordeaui keveréket szokták készíteni, csak hogy természetesen a rézgálic helyett vasgálic veendő.

Az így kezelt növényeknél már néhány nap múlva észlelni lehet a klorofil képződését, még pedig azon helyeken, a melyeket a megszáradt vasoldat-cseppek fedtek.

Tekintettel arra, hogy a sápkóros növény nagyon gyenge termést szokott adni, előforduló esetben, ajánljuk a közölt gyógy mód alkalmazását.

Hogyan kell czirokat termelni.

Közdudomású, hogy a seprőczirok egyike azon növényeknek, mely legtöbb jövedelemre nyújt kilátást, s ennek dacára annak termelésével kevesen foglalkoznak, mert nem értik a termelés módját. Most a czirokatermelés küszöbén időszerűnek véljük épen azért egyetmást elmondani a czirokatermelésről.

Szabályszerű időjárás mellett a czirokat ugyanakkor lehet és kell elvetni, mint a kukoriczát, tehát április 15 től kezdve, május első napjáig. Vetőmagul kat. holdanként 7-8 kgr. teljesen elegendő, mert ha a mag jó csiraképességű, a kikelő növények háromnegyedrészt is ki kell egyezni. A sortávolság 60 cm.

A termelés helyeül oly földet kell kiválasztani, mely lazabb összetételű, jó termőerőben van, tápanyagokban hiányt nem szenved. Leghelyesebb az előveteményt istállótrágyával trágyázni, magát a czirokat pedig műtrágyával. Fejlődése kezdetben

lassú s így a gyomok könnyen elnyomhatják; ez okból tanácsos lesz a kikelése után vagy egy fogasboronával megjárattani, vagy kézi kapával kigyomlaltatni. Junius második felében megkapáltatjuk másodsor s ugyanakkor végeztetjük az egyezést is úgy, hogy a növények egymástól 15-25 cm. távolságra álljanak. Az egyezés munkálata a legfontosabb mert ha nem kellő időben történik az és nem kellő gondnal, akkor a cziroknak alig lesz termése. Nagybani termelésnél az egyezést akként kell eszközölni, hogy állítható kapákkal bíró gépet használunk, s a sorokkal keresztben járva, megritkítjuk a növényzetet annyira, hogy kézi munkára csak kevés maradjon.

A czirok utolsó ápolási munkálata a töltögetés, amelyet akkor végeztünk, midőn az fejlődésében 50-60 cm. magasságot ért el. A töltögetés a cziroknál elmaradhatlan, mert a czirok 3-4 méternyi magasságra is megnő s így töltögetés nélkül viharok esetén nem lenne állóképes. A töltögetés ideje július hó első napjaira esik.

Levágása akkor foganatosítandó, midőn a kálász sárgás színt kezd öltetni; ezt megelőzőleg a mag már teljesen be van érve. Vágását kétféle módon eszközölhetjük, ugymint vagy csak egyszerűen levágjuk az összes czirokat s minden további nélkül kékébe kötjük, vagy pedig a szakállakat mindjárt a helyszínén levágjuk a szárról és külön kékébe összekötözzük.

1228. szám
ex. 1902.

Hirdetmény.

Alulírott község előljáróság ezennel közhírré teszi, hogy a község mint erkölcsi testület tulajdonát képező vadászati jog f. évi július hó 1-től kezdődőleg hat évré f. évi április hó 19-én délelőtt 10 óraker Oppova községében nyilvános árverés útján haszonbérbe fog adatni. Kikiáltási ár 103 kor. Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt bárki által betekínthetésre az árverés napján nyitva fekszenek. Zárt ajánlatok az árverési időpont előtt legalább két órával a kikiáltási ár 10%-ának megfelelő bánatpénzzel együtt alulírott előljáróságnál lesznek benyújtandók.

Kelt Oppován, 1902. évi április hó 1-én.

Hamang István,

Jozsika Péra,

h. jegyző,

3-3

biró.

4487 sz.

1902. tkv.

Végzés, árverési hirdetmény és feltételek.

A pancsovai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság Illievics Mária visszarverési kérvénye folytán a kir. állami kincstár javára 2389 kor. 60 fill. tőke s jár. s a még felmerülendő költség kielégítése végett az 1881. évi 60 t. cz. 144 § a alapján s 146 § 185 § értelmében Illievics Mária és Gyoka tkvi tulajdonosok s Hegyi László nagy-beckerekeli lakos kesedelmes vevő ellen a Czrepaja községben és az 1312 sz. tkvben foglalt: 1) 131 sz. ház és 800 □ ot házhelyből Illievics Mária és Gyokát megillető 3/4 jutalékára 1960 kor. becsértékben Hegyi László kesedelmes vevő veszélyére és kárára a visszarverést elrendeli s azt valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Czrepaja községében 1902. évi április hó 23. napjának d. e. 9 óraker fog megtartatni a következő úgy a tkvi hivatalban mint Czrepaja községében kifüggesztett s betekínthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.
2. Ezen árverésen a fenti ingatlan a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

3. Az árverelni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 196 kor. készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kikiáltott kezeihez letenni, vagy az 1881: évi 60 kor. 179 §-a értelmében a bánatpénz előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt u. a. kiszolgáltatni. Hegyi László kéredelmes vevő ezen árverésen mint árverelő részt nem vehet.

Pancsován, 1902. évi márczius hó 11-én.

Penyigey,

kir. törv. albiró.

Mc Cormick Harvesting Machine-Company.

(Chicago-i aratógépgyár.)

GRAND PRIX.

P A R I S 1900-ban.

Kéveköti aratógép,
Fűkaszalógép,
Köszőrükészülék,

„Daisy“ marokrakó aratógép,
Szénagyűjtő gerblye és
Kéveköti fonál,

gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte. Oléso tartalék-
részek óriási raktára. Tessék mintakönyvet kérni!

WILLIAM J. ST. LLMAN
igazgató.

Évi termelés
362,000 gép
BUDAPEST,
V. ker., Váci-ut 30. sz.

Gyümölcs és szőlő bor készitési gépek.

Gyümölcs és szőlő sajtók,

folytonosan ható kettős emeltrű szerkezettel, és nyooerő szabályzóval.

A munka képesség 20% nagyobb mint bármely sajtonál.

Hydraulikus sajtók szőlő és gyümölcs zúzóok

és bogyo morzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek.

Szőllő és gyümölcs örlők, Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék aszalásra, gyümölcs-vágó és hámozó gépek, legújabb szerkezetű szabad önműködő „Syphonía“ gyümölcs és szőlővessző permetező, gyártanak és szállítanak jótállás mellett a legjobb kivitelben

Mayiarth Ph. és Társa

cs. kir. kizár. szabad. gazdasági gépgyárak, vasöntöde és gőzhámor.

BÉCS, II. Taborstrasse 71.

Kitüntetve 450 arany, ezüst és bronz éremmel.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Képviselek és viszontelárusitók felvétetnek.

A magyar kir. államvasutak gépgyárának locomobil cseplőgép és „MILLLENNIUM“ aratógép gyártmányait a párisi nemzetközi kiállitáson a legnagyobb kitüntetéssel, a GRAND PRIX-t nyerték.

A magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körut 32. szám.

ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült

4, 6, 8, 10 és 12 lóerejtű GÖZCSÉPLŐ-KÉSZLETEIT,
14, 16 és 20 lóerejtű COMPOUND-LOCOMOBILJAIT, és vegre

„Millennium“

legújabb szerkezetű fűkaszaló-, marokrakó- és kéveköti aratógépeit,

továbbá: a szab. osztr.-magyar államvasutársaság resiczai mezőgazdasági gépgyárában készült SACK-rendszerű aczélöntésti-
ekefővel ellátott EKÉIT és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

Kizárólagos képviselők: SINGER és PALMER, Temesvár.

10-1

